

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2139/2019
17.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марко Милутиновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде РС, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3046/18 од 07.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3046/18 од 07.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 7/2016 од 25.07.2018. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа и повреде права на правично суђење исплати укупан новчани износ од 5.000.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом почев од 25.07.2018. године, до исплате, док је захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете због дискриминације према годинама живота тужиље, неприпадање тужиље политичким странкама и прекомерно дугог трајања поступка, одбијен као неоснован. Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде за неискоришћени годишњи одмор у 2010. години, исплати новчани износ од 130.758,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.07.2011. године, па до исплате, новчани износ од 133.562,00 динара на име накнаде за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину са припадајућом законском затезном каматом почев од 01.07.2012. године, до исплате и новчани износ од 147.626,00 динара на име накнаде за неискоришћени годишњи одмор за 2012. годину са припадајућом законском затезном каматом почев од 01.07.2013. године, па до исплате, као неоснован. Трећим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиљи исплати на име трошкова парничног поступка износ од 221.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3046/18 од 07.03.2019. године, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу првог и трећег става изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење исплати новчани износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.07.2018. године, па до исплате, док је за разлику између потраживаног и досуђеног износа на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа и права на правично суђење, за износ од 4.900.000,00 динара, тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова парничног поступка исплати износ од 56.086,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14 и 87/18), а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је нашао да ревизија тужиле дозвољена и неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је обављала судијску функцију судије Општинског суда у ..., која јој је престала по одлуци Високог савета судства од 31.12.2009. године, број ...-...-.../...-... од 25.01.2009. године. Одлуком Високог савета судства од 25.04.2012. године, одбијен је као неоснован приговор тужиле, а одлуком Уставног суда од 24.07.2012. године поништена је одлука Високог савета судства и наложено је да се изврши поновни избор. Високи савет судства је 13.11.2012. године тужилцу изабрао за судију Основног суда у Према налазу и мишљењу судског вештака неуропсихијатра, тужилца је услед неизбора на судијску функцију трпела душевне болове јаког интензитета у трајању од дванаест месеци, од 17.12.2009. године, затим душевне болове средњег интензитета у трајању од осам месеци, до новембра 2012. године, када је враћена на посао, као и болове лаког интензитета које ће трпети и убудуће.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа и поведе права на правично суђење у износу од 5.000.000,00 динара, док је побијаном пресудом другостепени суд преиначио првостепену пресуду и обавезао тужену да тужили због повреде права на правично суђење исплати износ од 100.000,00 динара, док је за преостали тражени износ на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, тужбени захтев одбио као неоснован.

По схватању Врховног касационог суда, правилно је апелациони суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у наведеном делу и одлучио као у изреци.

Наиме, одлучивање о избору судија од стране Високог савета судства представља одлучивање о правима и обавезама судија, па доношење ове врсте одлуке од стране Високог савета судства представља посебну врсту суда (што је у складу и са изјашњењем Европског суда за људска права, у тумачењу одредбе члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода), због чега се на овај поступак имају применити и правила о заштити права на правично суђење.

Прва одлука Високог савета судства представља уопштену одлуку којом је одлучено о неизбору свих судија, међу којима је и овде тужила, из чега произилази да сви неизабрани кандидати нису испунили услове за избор прописане правилима Високог савета судства. По изјављивању уставне жалбе, Високи савет судства је донео појединачну одлуку којом је поново утврђено да тужила не испуњава услове за избор судије, али је у поступку преиспитивања одлуке поводом приговора првог састава Високог савета судства, тај орган донео одлуку поводом приговора на одлуку о избору, тако што је приговор овде тужиле усвојен и промењена претходна одлука, а тужила изабрана за судију Основног суда у

Из утврђења да је приговор тужиле основан произилази да је претходном одлуком дошло до повреде њеног права на правично суђење. Право на правично суђење загарантовано је одредбом члана 32. Устава Републике Србије, као и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Према Уставу Републике Србије, право на правично суђење је сврстано у људска и мањинска права и слободе, која се применом члана 18. став 1. Устава непосредно примењују, што значи да право на правично суђење представља једно од права личности. Правилан је закључак судова да тужила има право на накнаду нематеријалне штете због повреде овог права, с обзиром да част и углед спадају у појам права личности, која поред части и угледа, као елемената права личности, спадају и сва друга права из члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (право на живот, физички и психички интегритет, здравље, пијетет, достојанство, приватни живот, право на изношење мишљења, заштиту лика и личности, приватне податке и слично).

Поведа права на правично суђење у конкретном случају отклоњена је новом одлуком Високог савета судства од 25.04.2012. године, али имајући у виду све околности конкретног случаја које су утврђене у поступку пред нижестепеним судовима, правилно је апелациони суд применио материјално право када је закључили да тужила, у складу са одредбом члана 200. став 1. ЗОО има право на накнаду штете која јој је причињена због повреде права на правично суђење, као једног од права личности. Висину нематеријалне штете правилно је апелациони суд одмерио у складу са критеријумима предвиђеним ставом 2. истог члана, због чега и по схватању овог суда, досуђени износ од 100.000,00 динара представља адекватно обештећење тужили у односу на учињену повреду права.

Преко досуђеног износа, а супротно ревизијским наводима, захтев тужиле за накнаду овог вида нематеријалне штете је неоснован, с обзиром да у образложеној појединачној одлуци о неизбору тужиле за судију Основног суда у ..., као ни у наступима представника Високог савета судства, није било омаловажавања или непоштовања личности тужиле, било ког вида клевете или навода који задиру у њен приватни, лични или породични живот, што значи да наведена одлука није донета у циљу повреде наведених личних добара тужиле нити доношења било ког вида штете, а што и досуђивање у већем износу чини неоснованим.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић